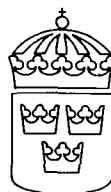

Regeringens proposition

1992/93:91

om vissa ekonomiska frågor som gäller
inlandsbanan

Prop.
1992/93:91

Regeringen föreslår riksdagen att anta de förslag som har tagits upp i bifogade utdrag ur regeringsprotokollet den 15 oktober 1992.

På regeringens vägnar

Carl Bildt

Mats Odell

Propositionens huvudsakliga innehåll

Regeringen beslutade den 18 juni 1992 att förelägga riksdagen en proposition med förslag om förutsättningarna för fortsatt trafik på inlandsbanan (prop. 1992/93:9). Riksdagen förväntas under hösten 1992 behandla regeringens förslag om inlandsbanan.

I proposition 1992/93:9 anges att regeringen återkommer till riksdagen under hösten 1992 med förslag till ytterligare medelsanvisning på tilläggsbudget till anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg, för att täcka kostnaderna budgetåret 1992/93 för drift- och investeringsbidrag samt kompensation till Statens järnvägar för vissa fordon.

Någon ytterligare medelsanvisning budgetåret 1992/93 på anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg, för att täcka kostnader för inlandsbanan, föreslås inte av regeringen. I propositionen föreslås i stället att kostnaderna i anslutning till överförandet av inlandsbanan till kommunerna slås ut på de kommande fem budgetåren.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 15 oktober 1992

Närvarande: statsministern Bildt, ordförande, statsråden Johansson, Laurén, Hörnlund, Olsson, Thurdin, Hellsvik, Wibble, Björck, Davidson, Könberg, Odell, Lundgren, Unckel, Ask.

Föredragande: statsrådet Odell

Proposition om vissa ekonomiska frågor som gäller inlandsbanan

1 Bakgrund

Regeringen beslutade den 18 juni 1992 att förelägga riksdagen en proposition med förslag om förutsättningarna för fortsatt trafik på inlandsbanan (prop. 1992/93:9). Riksdagen förväntas under hösten 1992 behandla regeringens förslag om inlandsbanan.

I proposition 1992/93:9 om inlandsbanan föreslår regeringen att en plattform skapas för en utveckling av olika former av gods- och persontrafik på inlandsbanan. Förutsättningarna för nya bärkraftiga trafiklösningar och enskilda initiativ bör därmed öka.

Den inriktning som föreslås innebär att äganderätten till huvuddelen av inlandsbanan mellan Mora och Gällivare samt tre till inlandsbanan anslutna bansträckor, utan ersättning överläts till berörda kommuner. Det ankommer sedan på kommunerna själva att bestämma för vilken trafik banan skall rustas och upplåtas. Därmed skapas goda förutsättningar för inlandsbanans intressenter att bestämma vilken trafik som skall bedrivas och hur banunderhållet skall organiseras.

Inlandsbanans intressenter – inledningsvis kommunerna – bör vidare överta Banverkets ansvar för banhållningen och får därmed valfrihet att upphandla bantjänster i konkurrens. Intressenterna bör härvid få disponera Banverkets investerings- och underhållsmedel för inlandsbanan som beräknas till dels ca 250 miljoner kronor i kalkylprisläge för en femårsperiod, dels ca 47 miljoner kronor årligen under fem år.

Möjligheterna att fullfölja nuvarande systemtågstrafik med gods på inlandsbanan garanteras genom att upprustning sker enligt Banverkets tidigare beslutade plan för godstrafiken i den del som gäller nuvarande systemtågssträckor. Statens järnvägars (SJ) trafikeringsrätt för systemtågstrafik på banan skall vidare garanteras för att åtagandena mot nuvarande systemtågs-kunder skall kunna fullföljas.

I regeringens proposition 1992/93:9 om inlandsbanan framhålls vidare att Inlandsbanekommittén som utrett förutsättningarna för fortsatt trafik på inlandsbanan, i sin utredning anger att intressenterna inledningsvis bl.a. är beroende av ett visst startkapital samt driftstöd under en femårsperiod. Enligt

regeringens uppfattning är det rimligt att staten vid en överlåtelse av banan beviljar ett begränsat drift- och investeringsbidrag. Det bör vara en del i att ge inlandsbanans intressenter en plattform för att utveckla trafiken på banan. Regeringen föreslår därför att kommunerna beviljas ett tidsbegränsat bidrag på totalt 135 miljoner kronor till drift och investeringar. Bidraget skall utbetalas under en femårsperiod. Kostnaden bör belasta anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg. Det bör ankomma på regeringen att besluta om det årliga bidraget inom denna totalram.

Enligt regeringens förslag bör vidare inlandsbanans intressenter erbjudas att utan kostnader överta äganderätten från staten för viss rullande materiel för entreprenadtrafik m.m. vilken nu disponeras av SJ. Fordon kan dock endast överlåtas i den takt som de frigörs från sina nuvarande trafikuppgifter. Staten bör enligt propositionen bevilja SJ kompensation för att ersätta sådan rullande materiel som SJ skulle ha kunnat använda även på andra bandelar än inlandsbanan. Det bör ankomma på regeringen att besluta om sådan kompensation. Dessa kostnader bör belasta anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg.

2 Föredragandens överväganden och förslag

Kostnaderna under den kommande femårsperioden för det föreslagna drift- och investeringsbidraget samt kompensationen till SJ för vissa fordon bör rymmas inom en oförändrad medelsanvisning på anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg. Vad avser budgetåret 1992/93 är emellertid anslagna medel redan in-tecknade i den upphandling av trafik som skett. I proposition 1992/93:9 aviserades därför att regeringen skulle återkomma under hösten 1992 med förslag till ytterligare medelsanvisning till detta anslag på tilläggsbudget, för att täcka kostnaderna budgetåret 1992/93 för drift- och investeringsbidrag samt kompensation till SJ för vissa fordon.

Någon ytterligare medelsanvisning budgetåret 1992/93 på anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg, är dock enligt min uppfattning inte behövlig för att täcka kostnader för drift- och investeringsbidrag samt kompensation till SJ för vissa fordon.

Jag anser att drift- och investeringsbidrag för verksamhetsåret 1993 skall utbetalas så att det belastar anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg för budgetåret 1993/94. Drift- och investeringsbidrag skall enligt regeringens förslag utgå med totalt 135 miljoner kronor fördelade på en femårsperiod.

Jag övergår nu till att behandla frågan om övertagande av rullande materiel. Inlandsbanans intressenter bör erbjudas att utan kostnader överta äganderätten för vissa fordon för att främst klara ett basutbud av trafik. Jag beräknar mot denna bakgrund att SJ bör kompenseras inom en total kostnadsram på 32 miljoner kronor för rullande materiel som överlåts enligt en särskild tidplan till inlandsbanans intressenter – inledningsvis kommunerna. Denna kompensation på 32 miljoner kronor bör betalas från anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg och fördelas jämnt över en femårsperiod med början budgetåret 1993/94.

Om inlandsbanans intressenter är i behov av ytterligare fordonskapacitet, bl.a. för att klara trafiktoppar, bör denna betalas med egna medel. Regeringen bör dock i budgetarbetet kommande år kunna pröva frågan om ytterligare kompensation till SJ från anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg, om det är behövt för att intressenterna skall få tillgång till viss fordonskapacitet främst för godstrafikens behov på inlandsbanan.

Arbetet med att överlåta inlandsbanan till kommunerna kommer enligt min nuvarande bedömning att vara förenat med vissa kostnader bl.a. av administrativ karaktär främst vid Banverket och SJ. Jag föreslår därför att 5 miljoner kronor bör reserveras budgetåret 1993/94 på anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg för att täcka dessa kostnader. De administrativa kostnaderna bör i likhet med vad som tidigare nämnts om kostnaderna för drift- och investeringsbidraget samt kompensationen till SJ för vissa fordon, rymmas inom en oförändrad medelsanvisning på anslaget G 2. Köp av interregional persontrafik på järnväg.

3 Hemställan

Jag hemställer att regeringen föreslår riksdagen

att godkänna vad jag anför om överlåtelse av fordon, kompensation till Statens järnvägar samt kostnadstäckning för överlåtelsearbetet.

4 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att anta de förslag som föredraganden har lagt fram.